



---

**Pekeliling Ketua Pengarah Tanah Dan Galian Persekutuan  
Bilangan 3/2008**

**Tatacara Berhubung Dengan Tanah Bermilik Yang Dihakis Oleh  
Laut atau Sungai**

---



**JABATAN KETUA PENGARAH TANAH DAN GALIAN PERSEKUTUAN  
KEMENTERIAN SUMBER ASLI DAN ALAM SEKITAR  
PUTRAJAYA**



**Pekeliling Ketua Pengarah Tanah Dan Galian Persekutuan  
Bilangan 3/2008**

**Tatacara Berhubung Dengan Tanah Bermilik Yang Dihakis Oleh Laut atau Sungai**

Pekeliling ini bertujuan untuk menasihati Pengarah Tanah dan Galian, Pendaftar Hakmilik Tanah dan Pentadbir Tanah kepada seksyen 49 Kanun Tanah Negara 1965 yang menyatakan bahawa sebahagian daripada sesuatu kawasan tanah bermilik akan menjadi tanah Kerajaan dan terkeluar daripada hakmilik tuannya jika tanah itu menjadi dasar laut ataupun sebahagian daripada sungai.

2. Pendaftar Hakmilik dan Pentadbir Tanah adalah bertanggungjawab untuk menjaga semua daftar-daftar hakmilik tanah supaya lengkap dan kemas kini. Oleh itu, mereka hendaklah memastikan bahawa tindakan diambil di bawah seksyen 382A Kanun Tanah Negara 1965 untuk membatalkan sesuatu dokumen hakmilik apabila kesemua kawasan yang berkenaan telah menjadi tanah Kerajaan oleh sebab dihakis oleh laut atau sungai, dan untuk mengeluarkan hakmilik sambungan di bawah perenggan 166(1)(f) Kanun Tanah Negara 1965 apabila sebahagian tanah bermilik telah dihakis oleh laut atau sungai. Peruntukan-peruntukan seksyen 382A dan perenggan 166(1)(f) telah dimasukkan menurut Akta A587/1984 yang berkuat kuasa mulai 25 Mac 1985.

3. Pendaftar Hakmilik Pejabat Pendaftar tidak berupaya menyiasat dan mendapatkan maklumat sama ada sekeping tanah itu telah menjadi tanah Kerajaan. Oleh itu, pihak Pentadbir Tanah dinasihatkan supaya mengambil tindakan untuk menyiasat dan menentukan sama ada kesemua atau sebahagian dari tanah bermilik itu telah menjadi dasar laut atau dihakis oleh sungai. Maklumat yang diperolehi hendaklah dibekalkan kepada pihak Pendaftar Hakmilik. Pihak Pentadbir Tanah juga adalah dinasihatkan supaya menyimpan satu senarai tanah-tanah bermilik yang dikenal pasti telah dihakis oleh laut atau sungai dan rekod kemajuan kerja berhubung dengan semua tanah bermilik yang terlibat dengan hakisan laut atau sungai setelah diperiksa dan ditentukan berapa luas kawasan yang dihakis oleh laut atau sungai. Kedua-dua rekod ini hendaklah dikemas kini.

4. Proses kerja berhubung dengan pembatalan hakmilik atau pengeluaran hakmilik sambungan bagi tanah yang dihakis oleh laut atau sungai adalah seperti di **Lampiran A**.

5. Pekeliling Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan Bilangan 14/1970 adalah dengan ini dibatalkan.



**(ABD HALIM BIN AIN)**  
**Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan**

Fail : JKPTG/101/KPU/ 799 Jld. 4  
Tarikh : 4 Julai 2008

**PROSES KERJA HAKMILIK/PENGELUARAN HAKMILIK SAMBUNGAN BAGI TANAH YANG DIHAKIS OLEH LAUT/SUNGAI**

Proses-proses kerja yang terlibat dalam tatacara berhubung dengan tanah bermilik yang dihakis oleh laut atau sungai adalah seperti berikut:-

- 1) Pentadbir Tanah mengarahkan supaya dimasukkan butir-butir tanah yang dikenalpasti dihakis oleh laut atau sungai ke dalam Senarai di **Lampiran A-1**.
- 2) Pentadbir Tanah mengarahkan Penolong Pegawai Tanah (Pegawai Petempatan) supaya menyasat tanah dan menyediakan laporan.
- 3) Pentadbir Tanah menerima laporan daripada Penolong Pegawai Tanah.
  - a) jika tanah tidak dihakis oleh laut atau sungai, Pentadbir Tanah mengarahkan supaya catatan dibuat di dalam Senarai Tanah Bermilik Yang Dikenalpasti Dihakis Oleh Laut Atau Sungai, bahawa tanah tidak terlibat dengan hakisan oleh laut atau sungai.
  - b) jika kesemua tanah telah dihakis, Pentadbir Tanah akan memasukkan satu memorial ke dalam dokumen hakmilik daftar komputer (DHDK) , menyatakan bahawa kesemua tanah telah dihakis oleh laut atau sungai dan telah menjadi tanah Kerajaan. Contoh memorial adalah seperti di Butiran 1 di dalam **Lampiran A-3**. Seterusnya Pentadbir Tanah akan memaklumkan kepada tuan tanah mengenai kemasukan memorial tersebut dan meminta tuan tanah supaya mengemukakan dokumen hakmilik keluaran komputer (DHKK) dalam tempoh yang diberikan. Jika DHKK dikemukakan, Pentadbir Tanah akan memusnahkan DHKK tersebut. Seterusnya Pentadbir Tanah atau Pendaftar akan mengendorskan di dalam DHDK bahawa DHKK telah dimusnahkan. Contoh memorial adalah seperti di Butiran 3 di dalam **Lampiran A-3**. Sekiranya DHKK tidak dikemukakan, ianya dianggap telah dibatalkan.
  - c) Jika hanya sebahagian tanah telah dihakis, Pentadbir Tanah akan mengendors satu memorial di dalam DHDK bahawa sebahagian tanah telah dihakis oleh laut atau sungai dan telah menjadi tanah Kerajaan. Contoh memorial adalah seperti di Butiran 2 dalam **Lampiran A-3**. Tindakan-tindakan selanjutnya adalah seperti berikut:-
    - i. Jika DHKK dikemukakan dalam tempoh yang diberikan, Pentadbir Tanah akan mengendors di dalam DHKK, satu memorial seperti dalam DHDK bahawa sebahagian tanah telah dihakis oleh laut atau sungai dan telah menjadi tanah Kerajaan. Jika DHKK tidak dikemukakan dalam tempoh yang diberikan, Pentadbir Tanah dinasihatkan untuk mengambil tindakan mengikut seksyen 15(1)(e) Kanun Tanah Negara (KTN) terhadap tuan tanah kerana gagal mengemukakan dokumen tersebut.
    - ii. Pentadbir Tanah akan menghantar Permintaan Ukur kepada Jabatan Ukur dan Pemetaan (JUPEM) untuk mengukur semula bahagian tanah yang masih tinggal mengikut seksyen 353 KTN.
    - iii. JUPEM akan mengukur semula tanah itu dan mengemukakan Borang Pengesahan Pengarah Ukur dan Pemetaan salinan Pelan Akui dan surihan alih.

- iv. Pendaftar dan Pentadbir Tanah adalah dikehendaki mendaftar Hakmilik Sambungan bagi baki tanah yang tidak terhakis berdasarkan subseksyen 183(1) KTN.
- v. Pentadbir Tanah adalah dikehendaki mengarahkan supaya Rekod Hasil dan Rekod Kemajuan Kerja Berhubung Dengan Tanah-tanah Bermilik Yang Dihakis Oleh Laut Atau Sungai Di Bawah seksyen 49 KTN (**Lampiran A-2**) serta keluaran DHKK baru pada tuan tanah sentiasa dikemaskini. Carta aliran proses kerja adalah seperti di **Lampiran A-4**.

**SENARAI TANAH-TANAH BERMILIK YANG DISYAKI TELAH DIHAKIS OLEH LAUT ATAU SUNGAI  
PEJABAT TANAH: .....**

Bil.	Butir-butir Tanah Yang Disyaki Dihakis					Tarikh Arahkan Untuk Siasat & Lapor	Tarikh Terima Laporan	Hasil Siasatan Tanah			Keputusan/Catatan	
	No. Lot	*Bandar/Pekan/Mukim	Keluasan Lot	Perihal Hakmilik				Tidak Dihakis	Dihakis Sebahagian Sahaja/ Keluasan Baki Lot	Kesemua Tanah Dihakis	Tiada Tindakan Lanjut	Perlu Tindakan Lanjut
				Pejabat Tanah	Pejabat Pendaftar							

**REKOD KEMAJUAN KERJA BERHUBUNG DENGAN TANAH BERMILIK YANG DIHAKIS OLEH  
LAUT ATAU SUNGAI MENURUT SEKSYEN 49 KTN**

**PEJABAT TANAH: .....**

Bil	Butir-Butir Tanah Yang Dihakis				Tarikh Endorsmen Dalam DHDK		Tarikh Minta DHKK Drp. Tuan Tanah	Tarikh Terima DHKK (Jika Kesemua Tanah Dihakis)	*Tarikh Hantar P.U	*Tarikh Terima Salinan P.A. Borang Hakmilik dll.	*Tarikh Minta Tuan Tanah Jelaskan Bayaran Ukur #	*Tarikh Tuan Tanah Jelaskan Bayaran Ukur#	*Tarikh Daftarkan Hakmilik Tetap	*Tarikh Keluarakan Hakmilik Tetap	*Tarikh Rekod Hasil Dikemaskinikan	Catatan	
	No Lot	*Bandar / Pekan/ Mukim	Keluasan Lot	Perihal Hakmilik		Kesemua Tanah Dihakis											Sebahagian Tanah Dihakis
				HM Pej. Tanah	HM Pej. Pendaftar												

\* Untuk diisi jika hanya sebahagian tanah dihakis oleh laut atau sungai.

# Tidak perlu dibayar jika dapat diberi pengecualian dalam kes seperti ini.

Butiran 1

**Endorsan/Memorial Di Bawah Seksyen 49 KTN Apabila Kesemua Tanah Telah Dihakis Oleh Laut/Sungai dan Telah Menjadi Tanah Kerajaan**

Kesemua tanah ini telah dihakis oleh \*laut/sungai dan telah menjadi tanah Kerajaan.

( Fail: ..... )

( TM )

t.t

Pentadbir Tanah/Pendaftar Hakmilik Tanah

Tarikh : .....

Butiran 2

**Endorsan/Memorial Di Bawah Seksyen 49 KTN Apabila Sebahagian Tanah Telah Dihakis Oleh Laut/Sungai Dan Telah Menjadi Tanah Kerajaan**

Sebahagian tanah ini seluas ..... \* meter persegi/hektar/ ..... telah dihakis oleh laut/sungai dan telah menjadi tanah Kerajaan.

( Fail: ..... )

( TM )

t.t.

Pentadbir Tanah/Pendaftar Hakmilik Tanah

Tarikh : .....

Butiran 3

**Endorsan Mengenai Pemusnahan Dokumen Hakmilik Keluaran**

Dokumen Hakmilik Keluaran telah dimusnahkan pada .....

( Fail: ..... )

( TM )

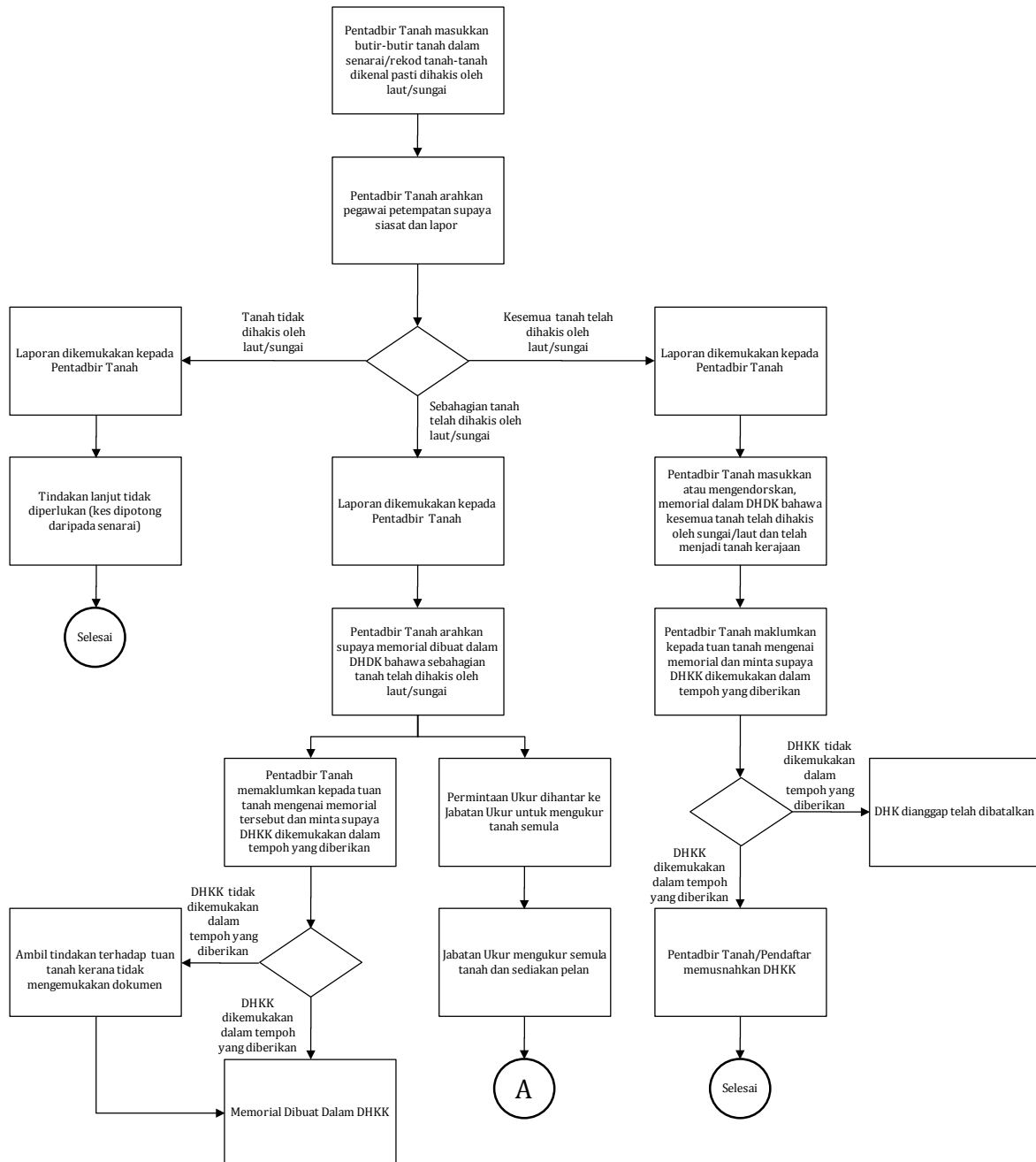
t.t.

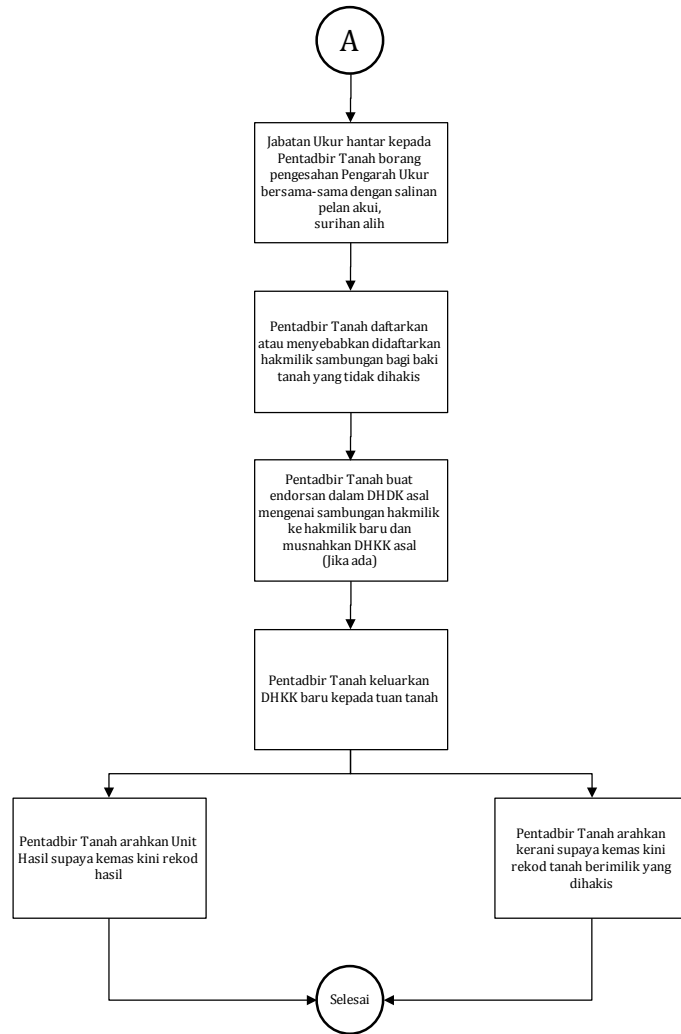
Pentadbir Tanah/Pendaftar Hakmilik Tanah

Tarikh : .....



**CARTA ALIRAN PROSES KERJA BERHUBUNG DENGAN TANAH BERIMILIK  
YANG DIHAKIS OLEH LAUT/SUNGAI MENURUT  
SEKSYEN 49 KANUN TANAH NEGARA 1965**





NOTA:

- DHDK - Dokumen Hakmilik Daftar Komputer
- DHKK - Dokumen Hakmilik Keluaran Komputer